

MAGYAR NŐK A NAGYVILÁGBAN

Adventi szombat esték

II. évfolyam - 2016 december

RÖVIDHÍREK

* 56 KÖNYCSEPP - kiállítás az 1956-os forradalomban résztvevő hölgyekről Budapest, Hadtörténeli Múzeum

* 23. BETLEHEMI JÁSZOL KIÁLLÍTÁS - Magyarság Háza Budapest, 2016. december 9.-2017. január 8.

* NYELVÖRZŐ SZALON - Józsa Judit Galéria Budapest V. Városház u.1. 2016. december 29. 18 óra

A közös adventi koszorú állítását és ezzel együtt a gyertyagyújtások hagyományát a közel másfél évtizede működő kecskeméti szervezet, a Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület tagjai teremtették meg Kecskeméten.

Tizenkét évvel ezelőtt, 2004-ben még mindössze néhányan gyűltek össze a város adventi koszorújánál, hogy csendes áhítattal emlékezzenek meg a karácsonyi ünnepek kezdetéről. Az évről évre gondosan ápoltság, a rendszeresen megszervezett ünnepség mára minden kecskeméti számára ismert programmá nőtte ki magát. Az Adventi szombat esték elnevezésű, négy alkalmas eseménysorozat az egyesület ma már a kecskeméti önkormányzattal közösen szervezi meg és néhány éve a decemberi rendezvényeket felölelő Kecskeméti Téli Fesztivál nyitó eseménye. A gyertyagyújtások programjaihoz a római katolikus egyház mellett minden évben csatlakoznak egy-egy közös imádsággal, áhítattal, ünnepváró gondolattal a református, az evangélikus, a görögkatolikus és a baptista egyház, valamint a helyi pünkösdi gyülekezet képviselői is. A liturgikus részt rövid kulturális műsor egészíti ki, aminek keretében iskolai csoportok is hozzájárulhatnak az ünnepvárás meghittségéhez.

A program során az adventi gyertya lángját – az alkalomhoz kapcsolódó dallamok, énekek kísérete mellett – hétről hétre a városvezetés képviselői lobbantják fel. A Kecskemét főterén megrendezett Adventi szombat esték szeretetvendégséggel zárulnak.

Nők 1956-ban - megemlékezés Bécsben

December 3-án az 1956-os forradalom és szabadságharc női áldozataira emlékeztek a Collegium Pázmáneumban Bécsben. A Kalácsa Klub szervezésében az egykori „asszonytüntetés” 60. évfordulójának emlékére, A Nők szerepe 1956-ban címmel egy pódiumbeszélgetésre került sor. Előtte az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozataiért tartott szentmisét Kiss-Rigó László a Szeged-Csanádi Egyházmegye megyéspüspöke és Varga János a Collegium Pázmáneum rektora mutatta be.

A megemlékezés keretében a pódiumbeszélgetés résztvevői a magyar történelem egyik meghatározó eseményét és a nők szerepét 1956 idején több szempontból járták körül. A rendezvényen négy vendégelőadó referált.

„Nem szabad elfelejteni“

Az 1956-os szabadságharcos és volt országgyűlési képviselő **Wittner Mária**, aki maga is megjárta a diktatúra börtönét, arra hívta fel a figyelmet, hogy nem szabad hagyni, hogy elfelejtsék azokat az embereket, akik harcoltak a szabadságért, majd elítélték és többnyire kivégezték őket. *„Én életre lettem ítélve”* mondta, majd hozzátette: *„ha mi, az élők nem tesszük helyre a hazugságokat és nem védjük meg az ártatlanok becsületét, akkor más nem fogja megtenni helyettünk. Én azért maradtam életben, hogy ne hallgassak”*.

„Írni kellett 1956-ról“

Gróf Nádasdy Borbála, a történelmi Nádasdy-család tagja, író és egykori balettmester valamint színésznő 1957-ben hagyta el Magyarországot és először Bécsbe majd Párizsba menekült. A beszélgetés során leginkább arról számolt be, hogy sosem felejtette el a történeteket és fontosnak érezte, hogy könyveiben részletesen írjon 1956-ról, hogy „nyugaton” is megértsék az események hátterét. Egyúttal megköszönte a befogadó országoknak a magyar menekültek felkarolását, a melléjük állást. *„Nagyon büszke vagyok arra, hogy ehhez a néphez tartozom, amelyik ezt véghezvitte. Mert ilyen nem volt több és nem is lesz”* - jelentette ki nagy taps kíséretében.

„A Kádár-rezsim elterelte a figyelmet“

Földváryné Kiss Réka történész-néprajzkutató, a Nemzeti Emlékezet Bizottság elnöke a pódiumbeszélgetés során elmondta, hogy egy fontos kutatás kezdődött az 1956-os események alapos feltárására, hiszen az 1956-os forradalmat és szabadságharcot követő megtorlás halálos ítéleteinek többségét nem jogot végzett bírók mondták ki. A történész emlékeztetett arra, hogy 1956 után a magyar társadalom alapvetően a kíméletlen erőszakot tapasztalta meg, ám ezt a Kádár-rezsim minden téren beindított erőteljes propagandával igyekezett "kivenni a közbeszédből".

„Amikor női sorsokról, női szerepvállalásról beszélünk, legalább annyira kell arról is beszélnünk, hogy itt családokról van szó a forradalom napjaiban, és ami talán még fontosabb, a megtorlás időszakában. S nemcsak azokról a lányokról, asszonyokról kell beszélnünk, akik saját maguk váltak a megtorlások áldozataivá, mint például Wittner Mária vagy Tóth Ilona, hiszen az a 26 ezer ember, aki ellen '56 után valamilyen bírósági eljárás indult, az 26 ezer családot jelent: édesanyját, feleséget, gyermekét. És ha arra gondolunk, hogy a börtönbüntetések és kivégzések mellett nagyon sokszor olyan mellékbüntetések jelentkeztek, mint a teljes vagyonek kobozás, akkor képzeljük el egy olyan családot, ahol a férj börtönben van, lefoglalják a család vagyonát, és a két-három kisgyermekkel ottmaradt édesanyjának ilyen körülmények között kell helytállnia. Amikor tehát a női sorsokról beszélünk, több tízezer embert, amagyar társadalom egészét kell látunk.”

“Asszonytüntetés” a forradalom egyik fontos epizódja

1956 december 4-én, a szovjet megszállás hónapfordulóján, délelőtt 11 órától nők sokasága vonult a budapesti Hősök terére, a legtöbben egy szál virággal. A tüntetésről tudósító képek az utcát birtokba vevő nők tömegeit mutatják - egy hónappal a szovjet tankok bevonulása után, néhány nappal azelőtt, hogy Tatabányán, Salgótarjánban, Miskolcon és Egerben sortűzet nyitottak a békés tüntetőkre. "Aki az elszántan vonuló nők sokaságát ábrázoló képeket látja, annak a december 4-i „asszonytüntetés” az 1956-os forradalom egyik legszebb epizódjának tűnhet, melyre emlékeznünk kell napjainkban is”, emelte ki Ékes Ilona, volt országgyűlési képviselő, az Ergo elnöke.

56 könnycsepp

Női sorsok az 1956-os forradalom és szabadságharc napjaiban és a megtorlás éveiben

A visszaemlékezések, történeti kiadványok, sokszor csak a december 4-i nőtüntetés leírásában emlékeznek meg a nők szerepéről a forradalomban. Holott a nők is csatlakoztak a forradalomhoz, sebesülteket ápoltak, röpcédulát gyártottak, konyhán segítettek, nemegyszer részesei voltak a harcoknak és a forradalom leverésének következményei is ugyanúgy befolyásolta életüket. Kiállításunk az „56 könnycsepp” - Női sorsok az 1956-os forradalom és szabadságharc napjaiban és a megtorlás éveiben 28 hölgynek az életútján keresztül mutatja be, hogyan is hatottak a nők az 1956-os forradalomra és hogyan hatott a forradalom az ő életükre.

A kiállítás első része a kiválasztott 28 női sorsot mutatja be. A rövid életrajzokból kiderül, hogy a bemutatott hölgyek egy része, hasonló családi körülmények közül jött. Több gyerekes munkás- vagy parasztcsaládból

származott, apa nélkül vagy fiatalon meghalt anyával, nevelőszülőknél vagy menhelyen nevelkedett, segédmunkásként vagy takarítóként dolgozott. A forradalomhoz baráti társaságokkal együtt vagy véletlenül a helyszínen járva csatlakoztak. A fegyvert ragadó asszonyok közé tartozott **Bakos Gyuláné Salabert Erzsébet**, aki október 23-án részt vett a Rádió ostromában, majd az elkövetkezendő napokban több felkelő csoportnál tűnt fel, és a Köztársaság téri pártház ostromában is ott volt. 1958-ban letartóztatták és novemberben halálra ítélték. **Magori Mária** október végén a Thököly úti csoporthoz csatlakozott, november 4-én a szovjet agresszió hírére a közeli benzinkút tartályait felnyitva nagy mennyiségű Molotov koktélt gyártásával segítette a fegyveres harcokat. Tetteiért 1959-ben kivégezték. **Márton Erzsébet** a Széna téri felkelőkhöz csatlakozott, majd tagja volt annak a különleges csoportnak, amely Marosán Györgyöt letartóztatta. 1957-ben tartóztatták le, első fokon halálra ítélték, a másodfokú tárgyaláson ítéletét tizenöt év börtönbüntetésre változtatták 1963-ban szabadult a börtönből. **Stancel Lászlóné Hrzova Erzsébet** a forradalom előtt nővér volt a női klinikán. A forradalom alatt a VIII. kerületi Víg utcai fegyveres csoport tagja volt. 1957-ben tartóztatták le, első fokon halálra, másodfokon életfogytiglani börtönre ítélték. 1970-ben szabadult.

Sokan segítettek a sebesültek ápolásában is. **Csépány Valéria** Széna téri felkelőcsoport mellett ápolónőként tevékenykedett, életüket mentett mindkét oldalon. **Székely Dezsőné Sebestyén Mária** a Korányi Kórház ápolónőjeként segédkezett, az utcai harcok során könnyebben megsebesült. 1957-ben mindkettőjüket elfogták és börtönbüntetésre ítélték. **Lehoczky Attiláné Mona Judit**, a forradalom első napjaiban Kőbányán látott el orvosi teendőket, de néhány nap múlva ő is a Corvin köziekhez csatlakozott. A Práter utcában vezető orvos lett, a műtőnek berendezett teremben dolgozott éjjel-nappal. A forradalom után Amerikába disszidált. **Tóth Ilona** 1956. október 25-én a rádió felhívására jelentkezett a Szövetség utcai kórházban, s mivel ott nem tudtak munkát adni számára, átirányították a Péterfy Sándor utcai kórházba. Itt bekapcsolódott a már intenzíven működő Önkéntes Mentőszolgálat munkájába. A fegyveres harc befejeződése után részt vett röpcédulák, illetve az „Élünk” című illegális lap készítésében. 1957-ben gyilkosság és izgatás vádjával halálra ítélték, majd kivégezték. 2001 februárjában ítéletét semmisnek nyilvánították.

56 Könycsepp - Női sorsok az 1956-os forradalom és szabadságharc napjaiban és a megtorlás éveiben

Az asszonyok egy része férjükön, szerelmükön keresztül érezte meg a forradalom szelét, majd a megtorlások után akár több gyerekes özvegyként a hatalom ítéletének árnyékában élte tovább az életét.

Halda Alíz társával, Gyimes Miklóssal vett részt a forradalomban, az első napokat leszámítva, mindvégig a Parlamentben tartózkodtak. November 4. után a Gyimes Miklóshoz fűződő kapcsolata miatt „megbízhatatlanná vált”, ezért eltávolították munkahelyéről. **Maléter Pálné Gyenes Judit** 1954. május 8-án kötött házasságot Maléter Pál katonatiszttal, aki az 1956-os Forradalom és Szabadságharc idején Magyarország honvédelmi minisztere lett. Férjét 1958-ban a Nagy Imre perben halálra ítélték, majd kivégezték. Gyenes Judit a forradalom után sokáig nem kapott állást, csak alkalmi munkákat tudott végezni. **Rémiás Miklósné** 1955-ben férjhez ment Rémiás Pál honvédtiszthez, aki Esztergomban szolgált az 51. légvédelmi tüzérezrednél. Rémiás hadnagy egységét 1956. október 23-án felrendelték Budapestre. November 4-én a soroksári Juta-dombnál alegysége

tüzet nyitott a megszálló szovjet csapatokra. Ezért 1957. október 18-án letartóztatták, halálra ítélték és 1958. november 15-én kivégezték. Rémiás Pál halála után, testvére Miklós a család megóvása érdekében feleségül vette az özvegyet. Rémiásné nyugdíjazásáig Miskolcon dolgozott adminisztrátorként.

A forradalom leverésének elszenvetői közé tartoztak azok a lányok, akiknek

édesapját a forradalomban való részvétele miatt letartóztatták és kivégezték. A család elvesztette fenntartóját, az édesanyáknak egyedül kellett ellátni a gyermekeiket. A családot az édesapa tettéért meghurcolták. **Szendiné Kósa Katalin** édesapja, Kósa Pál épület- és bútorasztalos volt, aki 1956. október 23-a után az Újpesti Forradalmi Bizottság elnöke lett. A szabadságharc vérbefojtása után letartóztatták, majd 1959. március 15-én kötél általi halálra ítélték. Az ítéletet az év augusztus 5-én hajtották végre. Leánya a gimnáziumot csak esti tagozaton, munka mellett végezhette el. **gróf Nádasyd Borbála** édesapja gróf Nádasyd Pál földbirtokos volt, a második világháborúban a 3. huszárezrednél, mint tartalékos főhadnagy szolgált. Édesapja a háború után már, mint civil lett elhurcolva 4 évre. Ezek után a család már az ismert „osztály- idegenként” sok megpróbáltatáson ment keresztül. 1957-ban a forradalom eseményei után szinte még gyermekként hagyta el az országot. **Morvay Árpádné** édesapját az 1956-os tevékenysége miatt fegyveres szervezkedésért előbb halálra, másodfokon életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték, csak 1971-ben szabadult. Múltja miatt elhelyezkedni azután sem tudott, csak alkalmi munkát végezhetett. Emiatt leánya a szocialista rendszerben mindvégig hátrányos helyzetű volt.

Az asszonyok közül néhányan a rendszerváltás után részt vettek a Történelmi Igazságtétel Bizottság vagy a POFOSZ munkájában, segítettek a többieknek kárpótlási ügyekben. A többség betegen, rokkantnyugdíjasan vagy nagyon kevés nyugdíjból él, s talán csak a közvetlen környezetük ismeri életük történetét, a HM Hadtörténelmi Intézet és Múzeum ezért tűzte ki céljául, hogy az asszonyi sorsokra hívja fel a figyelmet, a forradalom harcosaira és ápolóira, a férjeikhez hű feleségekre, az apjukat elvesztő gyerekekre.

A kiállítás második része egy általános történelmi áttekintést tartalmaz, mely 13 ikonikus tárgyon keresztül mutatja be a forradalom eseményeit. Az első vitrin tárgyai az 1950-es évek elnyomó hatalmára utaló vándorzászló és díszserleg, az utolsó vitrin tartalma pedig a híres Time Magazin 1957-es címlap másolatával, „A magyar forradalmár”-ral mint az éve emberével.

Menekülés Magyarországról 1956 decemberében

Nagy Lúcia Mária írása

Budapestről barátnőm és szobatársnőm mondatai indítottak el határszéli otthonom felé 1956 december 1-én:
«Kerestek az egyetemen, tűnj el». Ekkor negyedéves medika voltam. Úgy éreztem, ébrednek ismét kommunista évfolyamtársaim. Ők ismerhették október 23-i munkámat.

December 1-én vonatra ültem Szombathely, majd Szentgotthárd felé. Állítólag Gotthárd felé ez volt az utolsó lehetőség, hogy jobban lehessen a határt Ausztria felé kontrollálni. Miután ebben a határsávban laktam (ez kitünt az igazolványomba pecsételt 2-es számból), akadály nélkül átmehettem a szovjet örök Rábaparti igazoltatásán. 1956 december 2-án este végre hazaérkeztem.

Nagy örömmel öleltem át szüleimet, hiszen október közepe óta semmit sem tudtam róluk. Szomorúan ismertem meg a családi helyzetet: két öcsém (19-és 16 éves) és a 14-éves húgom már valahol Nyugaton voltak. Édesanyám pedig ágyban fekvő beteg. Édesapám volt a helyzet ura: "Mit akarsz te tenni most? – kérdezte. Bizonytalanul feleltem: "még nem tudom, de nem szeretnék kimenni".

Pár óra múlva, késő este volt már, óvatos kopogtatást hallottunk az ajtón: három fiatalember és egy felnőtt férfi kért menedéket egy éjszakára. Elnézést kértek, de messziről jöttek és teljesen ismeretlenek érrefelé, nem mertek a sötétben tovább menni. Ők is Nyugatra indulnának. Át kellene kelniük még a Rábán is..... Édesapám betoloncolta őket a belső szobába és a helyzet ismeretében közölte velük, hogy majd ő másnap keres egy vezetőt, és csónakot is, hogy átkelhessenek a Rábán.

56 könnycepp

Női sorsok az 1956-os forradalom és szabadságharc napjaiban és a megtorlás éveiben

A 11 középső vitrinben kerültek elhelyezésre a forradalom mindennapjaira utaló tárgyak, kézigránát és molotov koktélok másolatok, rohamsisak, kötszer, zászlóközep stb. A tárlatot színesíti még két forradalmár bábú egy hölgy és egy férfi, és egy érintő képernyő, melyen részletes leírásokkal kerül bemutatásra a forradalom, kronológiával, és fegyver ismertetővel.

A kiállítás 2016. december végéig tekinthető meg a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban, majd vándor kiállításként tovább utazik először a Honvédelmi Minisztériumba, majd Székesfehérvárra, Mosonmagyaróvárra és több kiemelt Magyarországi helyszínre.

Lukács Fanni

HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
Fotóarchívum
gyűjteményvezető

Impresszum

Magyar Nők a Nagyvilágban –
elektronikus levél formájában
készült negyedévi hírlevél. Felelős
kiadó: Ékes Ilona - szerkesztő:
Martony Ágnes

Ergo Európai Regionális Szervezet
1052 Budapest, Kálvin tér 5. fszt.8.
www.ergo-net.hu

email: info@ergo-net.hu

Kedves Olvasóink!

Észrevételeiket, hozzászólásait, tudósításait szeretettel várjuk a kiadóba: info@ergo-net.hu. Negyedévnte megjelenő, egy-egy téma köré rendeződő számainkba szeretnénk ezekből megjelentetni számosat.

Várjuk írásaikat!

Menekülés Magyarországról, 1956

Nagy Lúcia Mária írása

A szovjet katonák már nagy számban vannak itt jelen, hogy minden menekület összeszedjenek. Csak este, vezetővel szabad menni – mondta apám a menekülőknél.

Másnap, vasárnap lévén, mise után apám biciklire ült és elindult vezetőért egy másik faluba. Délután, visszaérve közölte, hogy van vezető, de a négy férfinak alkonyatkor indulni kell (szántóföldeken keresztül), hogy szovjet őrkkel való találkozás nélkül átevezhessék őket a Rábán és elérhessék időben a találka helyét. Gasztony, a falu, kb. 5 km-re volt tőlünk.

Ezután felém fordulva, kérdezte: "És te, édes lányom, mit gondolsz? Nem volna jobb, ha te is csatlakoznál hozzánk? - Most van vezetőök. Csináltál valamit október 23-án Budapesten? Mert ha igen, akkor, sajnos neked is kint van most a helyed." Érvelni próbáltam, hogy nagyon magyar vagyok... Mire ő csak annyit mondott: "Akkor menj ki, itthon nem biztos, hogy magyar maradhatsz. Kemény retorzió lesz most itt! Kint megmutathatod, ott magyar maradhatsz."

Nehéz szívvel búcsúztam el édesanyámtól és 12 éves húgomtól. Arra emlékszem, hogy édesanyámnak megígértem: majd összegyűjtöm a testvéreimet »odakint«. Én voltam, a hatunk közül a legidősebb. (Ezt őszinte szívvel, de minden reális lehetőség esélye nélkül mondtam).

Édesapám a férfiakkal elindult a mezőkön át, én pedig az ő biciklijére ülve hajtottam, ezer gondolattal a fejemben, a találkozási hely irányába. Este 9-kor volt a találka ideje.

Útközben két orosz katonával is találkoztam. Megálltam a biciklivel és azonnal, oroszul köszöntve őket, kérdezem tőlük, hogy mit is keresnek itt? Mire válaszoltak, hogy meg akarnak védeni bennünk a kapitalisták támadásától stb. Mondom nekik: "akkor miért lőttetek bennünk, magyarokat, Budapesten?" Nézték rám, válasz nélkül.

Ezután felültem a biciklire és hajtottam tovább. Tudtam, hogy a félelem nélküli támadás a legjobb védekezés.

Este 9-kor már együtt volt a kis csapat a vezető házában. Elbúcsúztam édesapámtól, és elindultunk a decemberi éjszakában. A vezető elöl, mi pedig, egymással kéz a kézben fogva, teljes csendben, utána. Erdőben, fák sötétjében mentünk. A parancs adva volt: ha a vezető «feküdj-et» mond, azonnal horizontális pozíciót kell felvenni. (Szerencsére ezt megúsztuk. Hideg lett volna a decemberi erdő földje.)

Nem tudom mennyi ideig meneteltünk, amikor az erdő fái ritkulni kezdtek. A vezetőnk nem sokára megállt és megszólalt: megérkeztünk az osztrák határhoz. Álljanak egy kicsit messzebb a fáktól és várjanak itt. Hamarosan jönnek majd terepjáróval a segítők és beviszik magukat a legközelebbi menedékhelyre, ami ilyenkor nyitva van.

Megköszöntük segítségét s ő azonnal eltűnt.

Igaza lett. Jött a jeep és egy kellemesen meleg, világos, fogadószertű háznál tett le bennünk. Itt tudtuk először megnézni az óránkat: már éjfél is elmúlt. Lassan oldódott bennünk a feszültség, amiben és egy jó pohár, meleg kakaó is segített.

Ausztriában.

Átvezettek bennünk egy közelben lévő «iskola»? termébe és a szalmával fedett padlón a sok menekült társal együtt, gyorsan elaludtunk. Feszültség és fáradtság együtt jó altatószer. A legtöbben tudtuk: csak egy irány van ez után: előre!

Menekülés Magyarországról, 1956

Nagy Lúcia Mária írása

Másnap, reggeli után indult az éjjeli sereg. Kb. 50-60-an lehettünk, Burgerlandban, nyugat felé. (Úrítani kellett a határszél az utánunk jövőeknek).

Gyalogosan, faluról falura minden nap, ismétlődtek a napok és éjszakák. Kedves, segítőkész szomszéd nép támogatott bennünk ekkor. Ausztria a legjobb arcát mutatta. A napsugár is kísért bennünk a vándorlásban. Güsszingben a kolostor nyitotta ki kapuját és szalmamatracokat kaptunk itt 2 éjszakára. Micsoda luxus!

Egy alkalommal királyi tisztálkodást is sikerült végeznünk: A beszállásolt falusi ház udvari mellékhelyiségében hatalmas, tető nélküli hordót találtunk, ami minden szempontból higiénikusnak látszott. Férfi társaink megtöltötték többszáz liter hideg-meleg vízzel és mi, a kislétszámú női osztag, élvezettel tisztálkodhatott. Magyarul: fürödtünk. Hogy ez milyen finom volt és közben mennyit nevetettünk!

December közepén Grázba érkeztünk. Bennünket, egyetemistákat és diákokat, egy kiürített diákszállóba helyeztek el. Ez már valódi luxusélet volt. És azok a karácsonyváró, szépen feldíszített utcák és üzletek: mint a mesékben! A szívünk vérzett, ha Magyarországra gondoltunk.

A diákszállóban találkoztunk a Norvég Diákszövetség egyik önkéntesével aki 10 diák-, illetve egyetemistát gyűjtött a következő, karácsony előtt Oslóba induló repülőgépre. A norvég diákok valóban nagyon aktívan és eredményesen szervezték a segítséget. Ingyen lakhatóságot és a tanulmányok folytatását is megígérve gyűjtötték az érdeklődőket. Svájc és Svédország már nem fogadott menekülteket, a tengeren túlra pedig nem akartam menni.

Így mi, jelentkezők, vonattal felmentünk Bécsbe, és 1956 december 22-én megérkeztünk Oslóban.

Nagy Lúcia Mária,

Oslo, Norvégia

Haynalné Kesserű Zsuzsanna (Buenos Aires):

Noteszek

Közeledik az év vége.

Már-már előnt a papírözön és elhatározod, hogy nekiállsz a rendcsinálásnak. Éppen ideje! És ekkor akad kezéd ügyébe néhány zsebnotez, elmúlt évek agendái: kidobásra várnak, türelemmel.

Belelapozgatsz, és látod régen múlt előjegyzéseidet. Meglepődsz, mi mindent csináltál napról napra, óráról órára! Voltak pusztán kötelességből véghezvitt, vagy éppenséggel

lelkesítő tevékenységek, családi vagy társadalmi kötelezettségek, munkából vagy közügyekből fakadó dolgaid. Azonban most már - a távlatból - végeredményben mindegy, mert minden összemosódik, már alig emlékszel egy-egy hozzáállásodra: mindez már elmúlt és menthetetlenül tovaszállt.

Elfelejtünk olyan hajdani megbeszéléseket, amelyeket fontosnak véltünk és olyan találkozásokat, amelyekről tévesen azt hittük, hogy további életünkre döntő kihatással lesznek. És ugyanígy halványulnak el a szomorúságok, a gyászok, az elválások. Mint az eső, amiként a poros ablaküveget tisztára mossa, úgy mossa el az idő folyása az emlékeket és az átéltek nyomát.

*

A Magyar Kézművesség Alapítvány 23. Betlehemi Jászol kiállítás pályázatának eredményhirdetésén a pályázat nyerteseként BEDŐ ISTVÁNNÉ, ÉVA csipkekészítő díjat vehetett át.

A kiállításról, a díjazottakról további információ az alábbi honlapon érhető el:

<http://www.amka.hu>

Haynalné Kesserű Zsuzsanna (Buenos Aires): *Noteszek* (folytatás)

Aztán hirtelen adódik valami apróság, ami döbbenetesen kiválthat valamit: elhangzik egy kérdés, vagy megérinti ourunkat egy illat, fülünket egy hanglejtés, egy véletlenül odajutott szófoszlány, rábukkanunk egy régi levélre - és megnyílnak privát archívumunk kapui... Mint a mozi képernyőjén, hirtelen fölelevednek előttünk régen átélt eseménysorozatok, nemcsak néhai beszélgetések, de érzelmek is...

*

Régi agendáid hüen tükrözik lepergett éveid mozzanatait: gondos előjegyzéseid rendre bekövetkeztek. Azonban egyből megvilágosodik előtted, hogy nem óhajtánád mindezt újból átélni. Mert az emlékezés jóindulatú szelektivitásában van egyfajta önvédelem, olyasmi, ami az egészséges megmaradást szolgálja. Inkább idéződnék föl előtted a kellemes, a szép emlékek, nem pedig a keserűség, a csalódás, a bánat!

Am érett korodra már tudod, hogy mindenütt van árnyék, még ha a legragyogóbb napsütés vesz is körül. És ekkorra már el is fogadtad, hogy ez így van rendjén.

A fenti írás egy korábbi, a Buenos Airesben megjelenő Magyar Hírlap 1996. júliusi számában publikált tárcámnak a változata.

Jubileumi rendezvény a Józsa Judit Galéria születésnapján

A Józsa Judit Galéria Budapesten az V. kerület Városház utca 1. szám alatt található, immáron három éve várja látogatóit. 2016. december 10.-én délután tartották a születésnap rendezvényt, mely az adventi időszak miatt is a karácsonyi hangulatú volt. Az ünnepségen köszönetet mondtak mindazoknak, akik segítettek illetve támogatták a Józsa Judit Művészeti Alapítvány munkáját valamint ezen keresztül magának a Galériának a fenntartását, működtetését.

Józsa Judit kerámiaszobrász, művészettörténész, a Magyar Kultúra lovagjának munkáit itt a Magyar Nők a Nagyvilágban hasábjain már korábban is bemutattuk (2015 decemberi szám, 2016 októberi szám), most szeretnénk bemutatni a Józsa Judit Galéria tevékenységét a művésznő saját szavaival:

Józsa Judit kerámiaszobrász

"Józsa Judit Művészeti Alapítvány céljai kulturális tevékenység a társadalmi tudatosság és szerepvállalás, a magyar örökség, a nemzeti érték- és identitástudat, valamint a hazaszeretet és összetartás erősítése érdekében határon innen és túl.

E célok mentén, az anyaországban, a Józsa Judit Galériában igényes, minőségi, színvonalas, értéket képviselő, magyar képző-, ipar- és népművészeti alkotók és alkotásaik mutatkoznak be. Egyrészt a saját, eddigi nagy bemutató tárlataim gyűjteményes anyagát (közel 200 szobor) a különböző tematikák mentén váltakozva, állandó kiállításként a közönség elé tárom, különös tekintettel arra, hogy a helyiség elrendezése, mérete ezt lehetővé teszi. *Másrészt a Galériában az Európa-szerte ismert és elismert, csak Korondon, a családi portán kapható, Józsa kerámiákat árusítom. Szinte minden Erdélybe, Székelyföldre látogató anyaországi magyar betér Józsa János fazekasmester műhelyébe.*

A Galériában bemutatkozási lehetőséget nyújtok a hazai és külhoni, színvonalas magyar képző-, ipar- és népművészeknek. Művészettörténészként is fontosnak tartom a magyar művészek, különösen a keramikusok megismertetését a széles nagyközönséggel. Büszkék lehetünk a méltó nagy elődökre: többek között Zsolnay Vilmosra, Wartha Vincére, Gorka Gézára és Líviára, Kovács Margitra, akik világhírűvé tették a magyar kerámiát.

A kortárs kerámiaművészek közül sokan emblematikus képviselői e műfajnak, ám kevés fórum adódik számukra. Ugyanakkor nem szeretném a bemutatkozási lehetőséget csak a kerámia műfajára korlátozni, hanem összművészetekben gondolkodom. A Galériában helyet kapnak majd a textil-, az ötvös-, az üveg-, a szobrász-, a festőművészek és alkotásaik is, időszakos, tematikus kiállítások keretében meghívásos alapon. Szeretném összefogni azokat az alkotókat, akiknek fontos a hazaszeretet, az egészséges nemzeti öntudat, a helyes önértékelés és ezt megfelelő színvonalon művelik. Ezekhez a tematikus, különböző műfajú kiállításokhoz tárlatvezetéseket szervezünk.

Az Ars Sacra Fesztiválhoz évről évre önkéntesen csatlakoznak Magyarország legnagyobb múzeumi, kulturális központjai, számos galéria, így a Józsa Judit Galéria is. *Dr. Osztie Zoltán atya*, a Belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templom plébánosa lélekemelő megnyitóbeszédében ajánlotta az érdeklődők figyelmébe e tárlatot. Október 19-ig *Bíró Aurél történész Szűz Máriás zászlók* c. fotókiállítása volt megtekinthető. 12 éves kutatási munka esszéje volt látható e tárlatban, amelyet Bíró Aurél, szerzőtársával *Seremetyeff-Papp Jánossal* együtt a *Szűz Mária-ábrázolású katonai zászlók 1508-1945 között* c. könyvükben adtak közre, ezt a megnyitótünnepségen be is mutattuk.

Szent István királyunk felajánlott bennünket, az országot és a népet a Szűzanya oltalmába, azóta mi Mária népe vagyunk, és Magyarország Mária országa. Országalapító nagy királyunk tehát már 1038-ban letette és meghatározta nemzeti identitásunk alapját. A közelmúlt európai eseményeit ismerve meggyőződésem, hogy Mária népeként és Mária országaként, kötelességünk keresztény értékeinket megvédeni.

2016 október 25-ig időszakos kiállításként a földszinten, a NIMRÓD NÉPE c. tárlat volt megtekinthető.

E tárlatban *Kosztai Zoltán* bőrműves csodálatos bőrpáncéljai, egyedülálló alkotásai; *Aranyos Csaba* táltosdob készítő mester különleges egyedi rezgésű műves dobjai; a *Nazca* honfoglalás - kori motívumokkal díszített női viselete és lábbelije; *Szolgai István* grafikus, illusztrátor honfoglalás korát idéző kőnyv- és naptár-illusztrációi, valamint a saját *Honfoglaló magyarok* c. tárlatom

Magyarok Nagyasszonya

kisplasztikáinak egy részét rendeztük közös tárlatba. E kiállítással őseink dicső múltját megidézve kívánjuk, hogy valamennyiünkben felébredjen a méltóság és büszkeség, valamint az egészséges nemzeti öntudat megerősödjön, mert azt gondoljuk, hogy manapság Európában, nekünk magyaroknak erre van a leginkább szükségünk.

A kiállításaim alkalmával tartott tárlatvezetések tapasztalatai alapján, nagy az igény és az érdeklődés a művészeti témájú ismeret- és kultúraterjesztő előadások iránt. Ezért indítottam el a **Józsa Judit Szalont**. Itt különböző, döntően, de nemcsak művészeti, művészettörténeti témájú előadásokat hallhat a közönség, irodalmi, komoly zenei események, író-olvasó találkozók, vallástörténeti és történeti előadások, a magyar hagyományokon alapuló, kortárs viseletet megújító divatbemutatókra is sor kerül...

Ahogy a kiállítások, úgy ezek a programok is ingyenesen látogathatók. Fontosnak tartom ezt, hiszen napjainkban a kulturális szegénység a lakosság körében egyre nő, sokan nem tudják megfizetni a drága belépőket...

A Józsa Judit Galéria fővárosunk, Budapest és Belváros-Lipótváros V. Kerületének kulturális színterjeként, a magyar nemzeti művészet gyarapítása érdekében nemcsak a budapestiek és az anyaországbeliek, hanem valamennyi magyar honfitársunk javát kívánja szolgálni határon innen és túl.

Budapest, 2016. október 15.

Józsa Judit

kerámiaszobrász, művészettörténész,

a Magyar Kultúra Lovagja

